

v Prlekiji slavili godovno Sv. Marka? Takrat, ko so Črnogorci zavzeli Skadar? Narodni pozdrav! —

(Naj bo ustreženo našemu izveščitelju! Bilo je pomfadi tistega leta, ko so junaški Črnogorci zavzeli Skadar. Od tega časa je preteklo že 20 let. Na praznik sv. Marka je bilo, ko je prispela v Ormož (takratni Friedau) za nas vse radostna vest o zmagovitih podvigih Črnogorcev. Podirani nisem imel drugega nujnejšega

posla, kakor da sem ob tej priliki razhiše Ormoške posojilnice razočaril slovensko zastavo tako narobe, da je bila srbska... „Nečuvnen škandal“ je najprej razburil nekega Hansa Krischana, strožnika po milosti božij in pravijo, da sliši sedaj na ime Janko Križan... Kaj se je potem zgodilo, o tem je pisal svoj čas „Stajerc“, ki je iz mene poštelnega Pohorca napravil „privandranega Kranca.“ Pa sem vse odpustil; samo pozabil nisem. So pa lepi spomin! —
R. B.)

Naca Paluc, Maribor:

Nekaj o vzgoji mladine.

Dne 18. januarja t.l. je nj. Vel. naš kralj v svojem prestolnem govoru ob otvoritvi narodnega predstavništva dvakrat s ponosom povdral svoje zaujanje v Boga in božjo pomoč:

„Ko sem po sijajnih zmagah 1. dec. 1918 imel srečo, da svečano proglasim zedinjenje Srbov, Hrvatov in Slovencev na podlagi svobodno izražene volje vsega našega naroda, smo se zahvalili iz vsega srca Bogu, da smo mogli uresničiti sanje in stoletni ideal naših svetlih prednikov in najboljših sinov Srbov, Hrvatov in Slovencev.“

S hvaležnim srcem torej zahvaljuje naš vladar Boga za pomoč, v odločilnih trenutkih. Na drugem mestu pa priporoča narodnemu predstavništvu in potom tega tudi nam, da zapremo v Boga, ko pravi: Naj vas milost božja in pomoč spremljata v vašem delu za koristi naroda in za čast naše kraljevine!“

Tako torej naš vladar. Ali ga mi ubogamo? Ali mu s'edmo? Ali poskušamo vzgajati našo mladino v tem duhu? Zdi se, da našega vladarja nismo razumeli. Vsa nekateri nočejo razumeti. Našo mladino vzgajajo v popolnoma protiverškem duhu.

Srdnišolsko mladino včlanjeno v raznih organizacijah ovirajo v izvrševanju verskih dolžnosti. Zgodijo se celo, da takšna mladina ob nedeljah in praznikih radi društvenih stvari sploh k obvezni maši ne more. Vzgojitelji in odgovorni činitelji ali je to posmenicah našega vladarja!?

Na drugi strani pa poslušajte glas jugoslovanskih škofov o vzgoji mladine, ki ga pošiljajo katoliški škofje slovenskemu ljudstvu iz škofjeve konference v Zagrebu (od 12. do 16. oktobra 1931) (Oglasnik Lav. škof. 1931. št. 2618)

Samo nekaj stavkov iz njihove okrožnice:

„Prirejajo se pogosto izleti; načrti za nje se delajo tako, kakor da bi ne bilo Boga, ki je najvišji Gospodar nad nami, ki nam ukazuje in zapoveduje izvrševati ob nedeljah in praznikih dolžnosti, kakor jih določa za svoje vernike Cerkev.“

Se huše je prirejanje zletov s teovadnimi nastopi. Pri tem se prav nič ne ozirajo na krščansko krepost in na predpise, ki jih je izdala Cerkev za praznovanje nedelj in zapovedanih praznikov, marveč mnogokrat prirejajo take zlete in nastope ob zapovedanih praznikih v času javne službe božje in tako odvrtaajo naše ljudstvo od praznovanja zapovedanih praznikov.“

In zopet: „Brezbožni naturalizem se širi med nami tudi s slabšo vzgojo,

mladine in s surovim naukom, da je država nekaj božanskega in da mora in sme vse brez ozira na božje zapovedi, kar pa ni res, ker vsaka prava državna oblast je dolžna pospeševati splošno blaginjo in širiti vedno pravice, ki jih imajo posamezniki, družine in narodi.“

Pa čujmo še en stavek iz te okrožnice:

„Kdo, predragi v Kristusu, ne vidi, kako se s tem odpirajo ljudstvu in njegovi mladini pota v sramotni in propad, ki postaja tem bolj usoden in poguben, ker se na ta način odvrtaajo neumrljive duše od Boga, za katerega so ustvarjene in določene?“

Tako naši škofje. V enakem zupanju in nič drugače naš svetli vladar. Vsem tem pa se pridružujejo tudi pošteni slovenski očetje in matere in protestirajo, da bi njihovim otrokom vcepljajo sovraštvo do vere in Boga. Ne priznavajo, da bi razni „vzgojitelji“ imeli pravico posegati tudi v versko življenje njihovih otrok, najmanj, da bi jim smeli zabranjevati, da izvršijo svoje verske dolžnosti. Ne priznavajo, da bi taka „moderna kultura“ smela zameniti dobro krščansko vzgojo, ki jo prinesejo njihovi otroci izpod domačega krova. Hočejo zdrave verske vzgoje in verske svobode svojim otrokom, zato tudi ne pustijo, da bi lahko na račun raznih izletov in nastopov njihova mladina opuščala obvezno (po zakonu!) službo božjo.

To velja vsem onim, ki so si prlastili varuštvo nad našo mladino in jo vzgajajo v duhu, ki je najmanj v skladu z pravno vzgojo mladine, to je vzgoja, ki vzgaja za bodoče (slabe in brezvestne državljane, ki ustvarjajo verske mlačneže ali celo brezverce, kar je najmanj v skladu z željami našega vladarja, naših škofov, naših poštenih očetov in mater.

Obžalovanja je vredno, da se take stvari godijo tudi po naših mestih, kjer študira ponajveč kmetijska mladina, ki je, — hvala Bogu, — še zelo poštena.

Zato odločno obsojamo vsako društvo in vsako vzgojo, ki stremi za tem, da bi nepokvarjeno mladino oropala npravne in verske poštenosti.

Priznanja vredni so le oni vzgojitelji, ki vzgajajo v pravem religioznem duhu in se ravnaajo po besedah našega kralja: „Naj vas milost božja in pomoč spremljata v vašem delu za korist naroda in za čast kraljevine!“

Vsake mu drugemu naj bo dostop do naše mladine zabranjen.

K obvezni maši ne more. Vzgojitelji

„Samček“ ali „Zamošček“?

V občini „Samožani“ v Pljuškem okraju leži boljša gosposka hiša, katero označujejo domačini kot „Samošek“ ali „Zamošek“, ter tujmači o ljudski je i o slovcu to ime kot gradič „za mužo“, dasi ka e več e ali trajne „muže“ (močvirja) tam s'loh ni.

Ime „Samošek“ bi se naj pisalo in izgovarjalo pravilno kot „Zamošček“ t.j. mali grad ali gradič, kajti v sta oslovenščini in tones še tudi v polščini in ruščini pomenja „zamok“ — grad in „zamoček“ — gradič. — Kindermann („Repetorium“, Grätz, 1738) navaja v

seznamu štajerskih krajevnih imen še en tak „Samoscheck“ v Celjskem okraju kot večje posestvo („Gut“) najbrž s kakim gradom, ne vemo pa danes, kje ga naj iščemo.

To naj služi onim kot odgovor, kateri so želeli zvedeti vznik krajevnih imen „Samošek“ in „Samožani.“ Tj. so torej kot „Zamoščani“ prebivalci tik „Zamoška“, in si naj uvedejo uradno to obliko imena, ako ga hočejo raziti vnaprej v zgodovinski doslednosti slovenskega jezika. —

Davorin Žunkovič, Maribor

Sem poravnal naročnino?

„Narodna Sloga“ za pomoč svojim zvestim naročnikom!

Na pobudo številnih naših naročnikov in prijateljev ter uglednih sodnikov iz vseh krajev Slovenije ter upoštevajoč želje naših čitatejev, smo sklenili list dvojno povečati. Poleg dosedanjih člankov in slik ter dopisov bo list imel stalno rubriko za narodno gospodarstvo z važnimi navodili, daje pregled vseh svetovnih in domačin dogodkov v enem tednu; vsakokrat tudi slika, smetnja in zvezne oglase nagradne natečaje itd. Tudi za lep, viden tisk je preskrbljeno. S to preureditvijo upamo ustreči željam naših zvestih iz mesta in dežele. „Narodna Sloga“ je namreč že davno prekoračila svoj prvotni delokrog v sicer večjeplujskem srezu ter ima naročnike v obelmariborskih srezih in je častno zastopana skoro v vsakem srezu Dravske banovine, nevštevši številnih zunanjih naročnikov.

Tako urejen list, o katerem ljubimo iskava priznanja od odličnih sotrudnikov že pri našem skromnem začetku, pa hoče nuditi svojim naročnikom po pravilu „zvestoba za zvestobo“ poleg pestrega čtiva in zanimivosti tudi moralno pomoč v obliki širokopoteznega zavarovanja pod seščimi lahki pogoji:

1. Vsak naročnik naj vplača po poštni položnici vnaprej Din 50.—. Kdor je plačal že dosedanjo naročnino Din 28.— naj priloži še Din 22.— in je zato malenkostno svoto v sedanjem težkem času zavarovan za vsoto Din 3009.— v slučaju smrti. To svoto sprejme svojec, če dokaže, da je plačal pokojni celoletno naročnino.

2. Pri našem zavarovanju pa zavarovanju ni treba umreti, da prejme kdo drug za njim posmrtnino. V slučajih težkih nezdod predvideva naš pravilnik tudi solidarno podporo za prvo silo, kar je zelo človekoljubno in nima tega nobena podobna zavarovalnica.

4. K temu koraku nas je vodil težak gospodarski po ožaj našega ljudstva, ker po skupnosti in v slogi je zmaga nad bedo.

4. Ako se pripeti enemu naročnikov kaka nevolja ali smrtni slučaj, ki spada v zavarovanje, tedaj vplača vsak naročnik malenkost od Din 5.— po poštni položnici v pomoč svojemu tovarišu.

5. To storiš rad z mislijo na negotovost svoje usode. Zato „čujte, ker ne veste ne ure, ne dneva!“ —

6. Zavarovani so seveda samo naročniki, (ne njih svojci!) ki so plačali celo naročnino. Čim ista prispe k nam do 1. aprila 1932, t.j. do Velike Noči, prejmejo vsi tozadevne pravilnike. —

7. Razun pomoči, ki je spredaj predvidena, imamo v načrtu pomoč pri požarih in pri — porodih. Prvo je gospodarska pomoč za prvo silo, zato ne bo nikdo okleval, ako za Din 50.— dobi Din 3.000.— (t.j. 600 krat več!); v slučajih porodov (t.j. materska samopomoč) pa bomo izdali poseben pravilnik, ki jamči pomoč v slučaju srečnega poroda pa tudi za nesrečen porod (smrt novorojenčka, matere ali pa obeh). Le-teh določb nima nobena tovrstna zavarovalnica.

8. V vsakem primeru zahtevamo zdravniško spričevalo in se vnaprej zavarujemo proti očitku vsake špekulacije z nesrečo bližnjega. Ker pa ne vemo ne ure, ne dneva, kdaj pride naš račun, saldirati najvišji Sodnik, oskrbimo vsaj znanecem kako odpomoč za prvo silo.

9. Govoriti o slogi in ljubezni in isto ne praktično izvajati — to razumejo samo farizeji in špekulanti. Očiščeni po šoli življenja pa hočemo pokazati, kaj premorejo sloga, vzajemnost, solidarnost in ljubezen do bližnjega.

10. Čim bo naš tozadevni pravilnik odobren od oblasti, prejmejo istega vsi naročniki. Zato menda ne bo nikogar med naročniki, ki bi ta naš načrt prezrl in ne udovoljil zahtevi po poravnavi celoletne naročnine. Prepričani smo, da bo število naročnikov znatno naraslo. V tem slučaju bo tudi pomoč večja.

Kdor pribavi 20 naročnikov, ki plačajo list naprej, ima vse ugodnosti glede zavarovanja in je prost naročnine. Tozadevne določbe se objavijo prihodnjic.

TO NI NIC!

Minka: „Naš šofer poljubi moji mami zmiraj roko!“

Milka: To ni nič! Naš poljubi moji mami obe roke „in usta!“

— MACE. —

NA LOVU.

Prvi lovec: Ali ste že videli, če je tukaj kakšna tlvjačina?

Drugi lovec: Pred Vašim prihodom nisem, ampak zdaj pač.

— MACE. —